

Kde začíná a končí periodická tabulka

O objevech a omylech

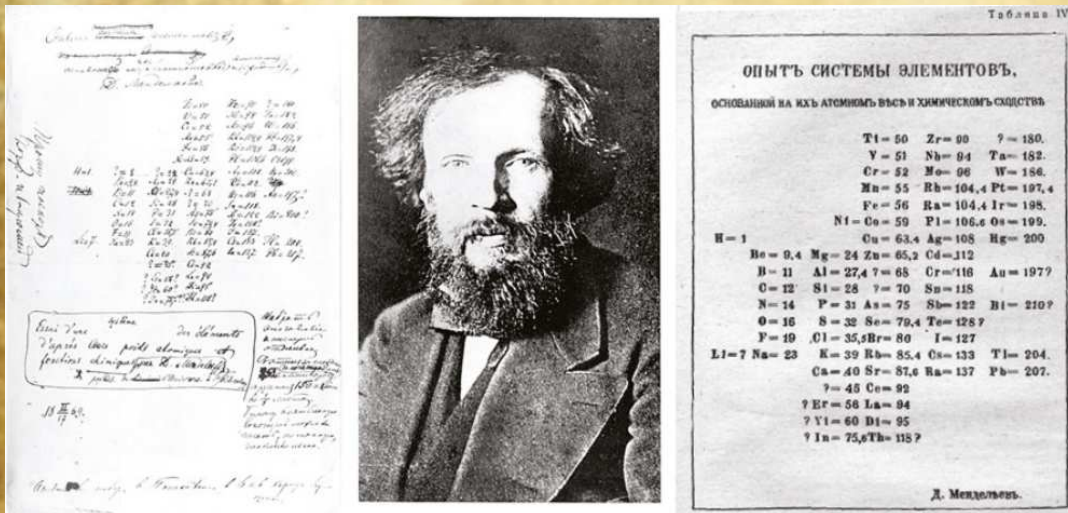
„Velevážený pane!

Dovolte mi, abych Vám předal separát zprávy, z níž vyplývá, že jsem objevil nový prvek „germanium“. Nejprve jsem byl toho názoru, že prvek zaplňuje mezeru mezi antimonem a vizmutem ve Vaší znamenitě předvídavě sestavené periodické soustavě, ..., ale všechno poukazuje na to, že máme co činit s eka-siliciem.

Doufám, že Vám budu moci brzy sdělit více podrobností o této zajímavé látce; dnes se omezují jen na to, že Vás zpravuji o velmi pravděpodobném triumfu Vašeho geniálního výzkumu a vyjadřuji Vám své uznání a hlubokou úctu.“

Clemens Winkler,
Freiberg, Sasko, 26. 2. 1886

Periodický zákon – nedůvěra a potvrzení

Nedůvěra:

Bunsen a Kopp vs. Volhard

Mendelejeff D.: *Ann. Chem. Pharm., Suppl. 8, (1871) 133*

Předpovědi existence a vlastností prvků:

Eka-silicium
Eka-aluminium
Eka-bór

Excelentní předpovědi

Eka-alumínium, 1875

Paul Émile Lecoq de Boisbaudran
(1838 – 1912)

Průkopník spektroskopických technik
Nevěděl o existenci periodické tabulky

Sfalerit (ZnS)

Povlak na Zn - vykazoval neznámé čáry se spektru

1875, několik mg GaCl₃ z 52 kg rudy, později 1g Ga z 300kg rudy, určení hustoty - 4.7 g/cm³

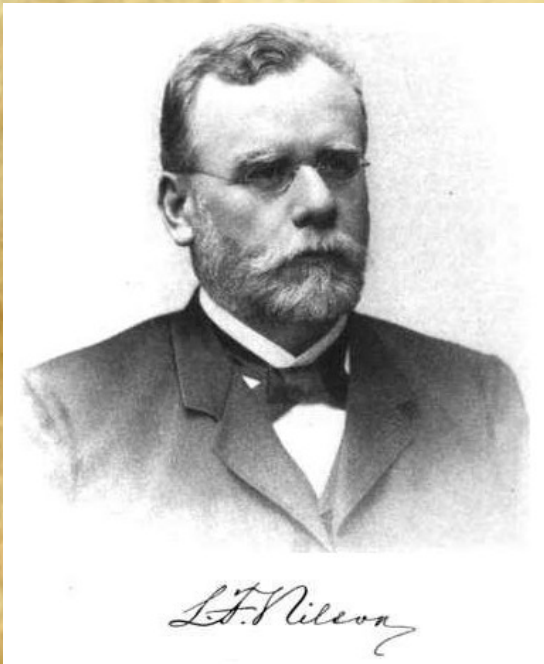
1876, 75 g Ga z 4 t sfaleritu,

Vlastnost	Eka-alumínium (Ea)	Galium
Atomová hmotnost	68	69,72
Hustota [g cm ⁻³]	6,0	5,96
Atomový objem	11,5	11,8
Teplota tání [°C]	nízká	29,78
Tvorba kamenců	ano	ano
Složení oxidu	Ea ₂ O ₃	Ga ₂ O ₃
Hustota oxidu [g cm ⁻³]	5,5	3,90
Složení chloridu	EaCl ₃	GaCl ₃
Teplota varu chloridu [°C]	nížší než u ZnCl ₂ (230 °C)	201
Hustota chloridu [g cm ⁻³]		

Lecoq de Boisbaudran, *Chem. News* (1875) 294-295

Eka-bór, 1879

Lars Fredrik Nilson
(1840 – 1899)

Prof. analytické chemie
Výzkumy o složení půd a vzácných zemin

Euxenit, gadolinit (yterbit)

Nilson - 2 g Sc_2O_3 , v čistém stavu až 1937

eka-bór (Eb) — skandium (Se)		
atomová váha	44	44,96
chemické:	Eb_2O_3 bude zásaditější než oxidy yttria nebo hořčiku, nebude rozpustný v hydroxidech, je otázka, zda se bude rozkládat v přítomnosti chloridu amonného	Se_2O_3 je zásaditější než oxidy yttria nebo hořčiku, není rozpustný v hydroxidech a nerozkládá se v přítomnosti chloridu amonného
Vlastnosti	Mendělejev	dnes
	soli bezbarvé, budou tvořit želatinózní sraženiny s roztoky hydroxidu draselného a uhličitanu sodného soli nebudou snadno krystalizovat z roztoku uhličitany nebudou rozpustné ve vodě podvojně sírany s alkalickými kovy nebudou pravděpodobně vytvářet kamence nebude patrně objeven spektroskopicky	soli jsou bezbarvé, s roztoky hydroxidu draselného a uhličitanu sodného tvoří želatinózní sraženiny síran krystalizuje velmi těžce z roztoku uhličitany je nerozpustný ve vodě podvojně sírany nevytvářejí kamence nebylo objeveno spektroskopicky

(642)

CHIMIE. — Sur l'ytterbine, terre nouvelle de M. Marignac. Note de M. L.-F. NILSON, présentée par M. Berthelot.

• Upsal, 12 mars 1879.

» On sait combien a été utile, pour la connaissance des métaux de la gadolinite, l'observation faite il y a vingt ans, par M. Berlin, des décompositions différentes qu'éprouvent les azotates par une élévation de température : elle vient encore d'enrichir la Science de nouveaux résultats. M. Berlin lui-même est parvenu, en appliquant cette observation, à obtenir la terre blanche yttria parfaitement purifiée de la terre rose qui y a été découverte en 1843 par Mosander; depuis, MM. Bahr et Bunsen, et plus tard M. Höglund, sont arrivés à purifier la terre rose de l'yttria. Enfin, récemment, M. Marignac a découvert que cette terre rose, qu'on avait appelée jusqu'ici *erbine*, n'était qu'un mélange de deux terres distinctes : l'une, d'un rose pur, présentant des bandes d'absorption marquées, l'*erbine*; l'autre, blanche, à laquelle il donne le nom d'*ytterbine*. La quantité de ce corps nouveau dont il disposait était trop faible pour permettre de

Eka-silícium, 1886

Clemens A. Winkler
(1838 – 1904)

Prof. chemické technologie a analytické chemie ve Freibergu

Argyrodit (důl Himelfürst u Freibergu) - Ag_8GeS_6

Ag a S zjištěné analýzou = 93% materiálu

Umístění v tabulce: Mendělejev: eka-kadmium

Meyer: eka-silícium

50. Clemens Winkler: Germanium, Ge, ein neues, nicht-metallisches Element.

(Eingegangen am 8. Februar: mitgeth. in der Sitzung von Hrn. A. Pinner.)

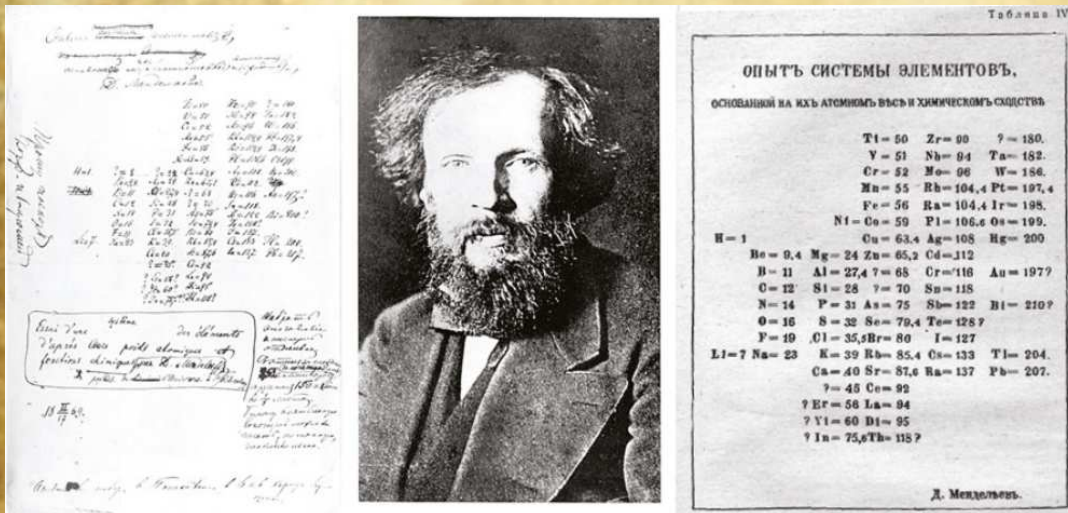
Im Sommer des Jahres 1885 zeigte sich auf »Himmelfürst Fundgrube« bei Freiberg ein reiches Silbererz von ungewöhnlichem Ansehen, in welchem A. Weisbach eine neue Mineralspecies erkannte, die er »Argyrodit« benannte. Th. Richter unterwarf das Mineral einer vorläufigen Untersuchung vor dem Löthrobre und fand darin als Hauptbestandtheile Schwefel und Silber, ausserdem aber constatirte er das Vorhandensein einer geringen Menge Quecksilber, was insofern auffallend und interessant ist, als dieses Metall sich auf den Freiberg Erzgängen bisher noch niemals gezeigt hat.

Bei der von mir vorgenommenen Analyse des Minerals ergab sich, dass der gedachte Quecksilbergehalt nicht mehr als 0.21 pCt. beträgt; ausserdem wurden im Argyrodit, je nach der Reinheit des angewandten Materials, 73 bis 75 pCt. Silber und 17 bis 18 pCt. Schwefel, sowie sehr geringe Mengen Eisen und Spuren von Arsen gefunden. So oft und so sorgfältig aber die Analyse auch durchgeführt werden mochte, immer schloss sie mit einem etwa 6 bis 7 pCt. betragenden Verluste ab, ohne dass es nach dem üblichen Gange der qualitativen Untersuchung möglich gewesen wäre, den fehlenden Körper zu entdecken.

Nach mehrwöchentlichem, mühevollen Suchen kann ich heute mit Bestimmtheit aussprechen, dass der Argyrodit ein neues, dem Antimon sehr ähnliches, aber von diesem doch scharf unterschiedenes Element enthält, welchem der Name »Germanium« beigelegt werden möge. Die Ausfindigmachung desselben brachte nun deshalb grosse Schwierigkeiten und peinige Zweifel mit sich, weil die den Argyrodit begleitenden Mineralien Arsen und Antimon enthielten, die bei ihrer Aehnlichkeit mit dem Germanium und beim vollständigen Mangel an

Vlastnost	Eka-silícium (<i>Es</i>)	Germanium
Atomová hmotnost	72	72,60
Hustota [g cm^{-3}]	5,5	5,35
Atomový objem	13	13,57
Teplota tání [$^{\circ}\text{C}$]		
Tvorba kamenců		
Složení oxidu	EsO_2	GeO_2
Hustota oxidu [g cm^{-3}]	4,7	4,23 ^a
Složení chloridu	EsCl_4	GeCl_4
Teplota varu chloridu [$^{\circ}\text{C}$]	~ 100	83
Hustota chloridu [g cm^{-3}]	1,9 (0 $^{\circ}\text{C}$)	1,88 (20 $^{\circ}\text{C}$)

Periodická tabulka - rozšíření

Nedůvěra:
Bunsen a Kopp vs. Volhard

Objevy 55 prvků

Mendelejeff D.: *Ann. Chem. Pharm., Suppl. 8, (1871) 133*

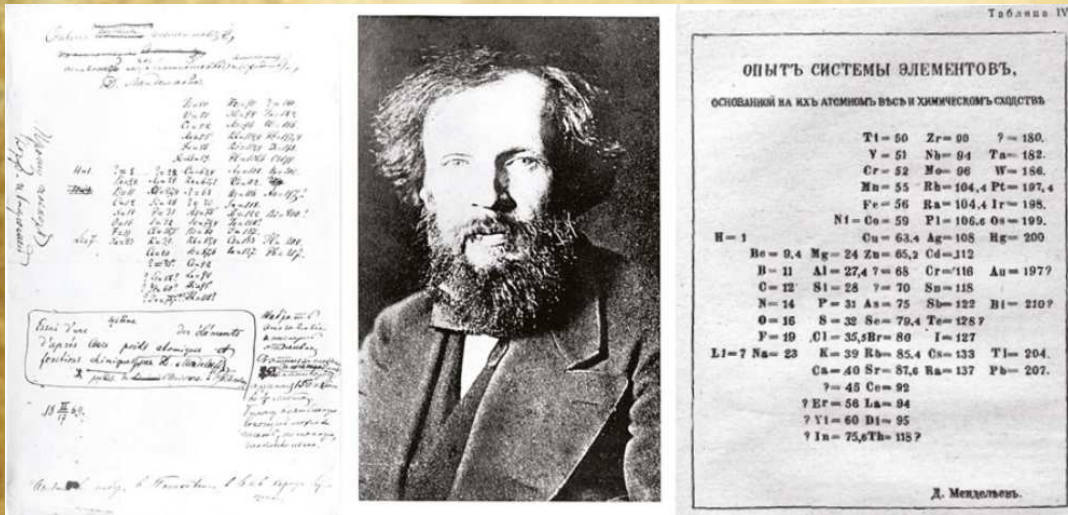
Předpovědi existence a vlastností prvků:

Eka-silicium
Eka-aluminium
Eka-bór

} Excelentní předpovědi

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	* 72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	* 104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				* 58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				* 90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

Periodická tabulka - rozšíření

18 skupina – vzácné plyny

Nedůvěra:

Bunsen a Kopp vs. Volhard

Objevy 55 prvků

Mendelejeff D.: Ann. Chem. Pharm., Suppl. 8, (1871) 133

Předpovědi existence a vlastností prvků:

Eka-silicium

Eka-aluminium

Eka-bór

Excelentní předpovědi

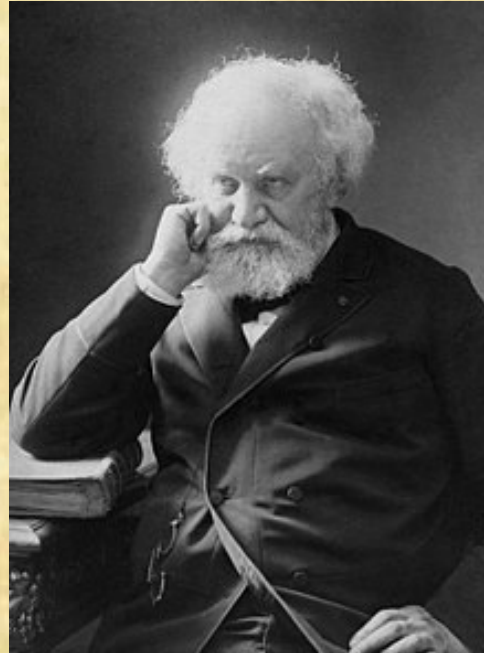
Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	* 72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	* 104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				* 58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				* 90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

Periodická tabulka - helium

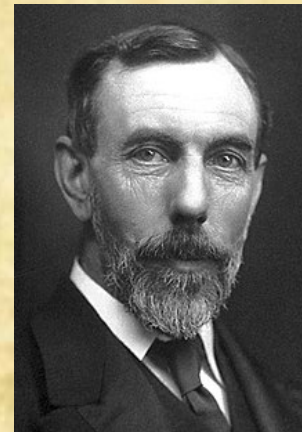
- 18.8. 1868 Jules Janssen linie 587.49 nm ve spektru chromosféry slunce (sodík)
- 20.10. 1868 Norman Lockyer jedná se o prvek ve slunci neznámý na zemi - Helium
- 1881 Luigi Palmieri stejné linie v materiálu vsublimovaném při erupci Vesuvu
- 26.3. 1895 William Ramsay izoloval Helium z uranové rudy cleveitu

Norman Lockyer
(1836-1920)

Jules Janssen
(1824-1907)

William Ramsay
(1852-1916)

Luigi Palmieri
(1807-1896)

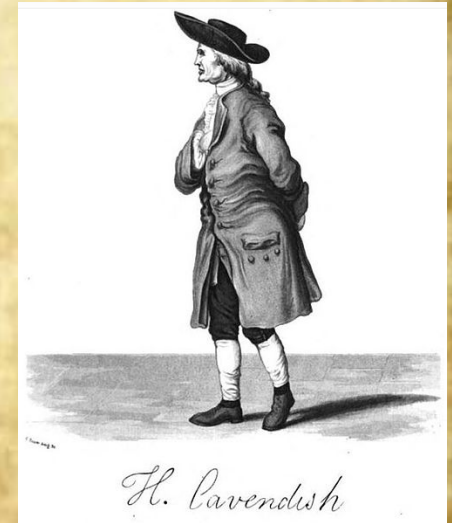
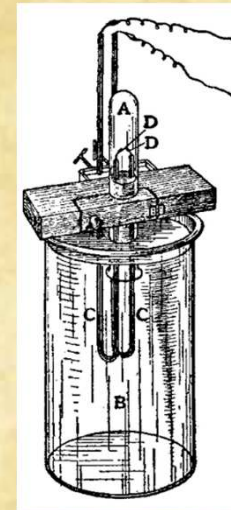
	1	2	3	4	5	6	7		11	12	13	14	15	16	17	18		
Group	1	2	3	4	5	6	7											
Period	1	2	3	4	5	6	7											
1	1 H															2 He		
2	3 Li	4 Be								5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne			
3	11 Na	12 Mg								13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar			
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	* 72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	* 104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				* 58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				* 90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

Periodická tabulka - argon

- 1882 J.W. Strutt (lord Rayleigh) anomálie v hustotě dusíku ze vzduchu
- 19.4. 1894 Ramsay vyslovuje domněnku o novém plynu, pokusy o izolaci
- 4.8. 1894 úspěšná izolace malého množství plynu
Crooks – spektrum neodpovídá známé látce

William Ramsay (1852-1916) John William Strutt (1842-1919)

Studoval složení vzduchu 1/125 jiný neznámý plyn Henry Cavendish (1731-1810)

Group	1	2	3	4	5	6	7	18 Ar	11	12	13	14	15	16	17	18		
1	1 H															2 He		
2	3 Li	4 Be									5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne		
3	11 Na	12 Mg									13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar		
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

Periodická tabulka - argon

13. 8.1894 Zpráva British Academy of the Advancement of Science

31.1. 1895 Strutt, Ramsay oznámení o objevu nového prvku - argon

William Ramsay (1852-1916) John William Strutt (1842-1919)

January 31, 1895.
(In the Theatre of the University of London.)
The LORD KELVIN, D.C.L., LL.D., President, in the Chair.
A List of the Presents received was laid on the table, and thanks ordered for them.
The following Papers were read:—
I. "Argon, a New Constituent of the Atmosphere." By LORD RAYLEIGH, Sec. R.S., and WILLIAM RAMSAY, F.R.S., Professor of Chemistry, University College, London. Received January 31, 1895.
(Abstract.)
I. Density of Nitrogen from Various Sources
In a former paper* it has been shown that nitrogen from chemical compounds is about $\frac{3}{4}$ per cent. lighter than atmospheric nitrogen."
The mean numbers for the weights of gas contained in the globe used were as follows:—

		Grams.																								
From nitrogen	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	5	6	7	8	9	10		
From nitrous oxide	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	13	14	15	16	17	18		
From ammonia	55	56	57	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	11	12	13	14	15	16	17	18
	87	88	89	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118								

* Rayleigh, "On an Anomalous Nitrogen Gas." Roy. Soc. Proc. VOL. LVIII.

Periodická tabulka - argon

Kam s ním?

Mezi chlór a draslík, ale v tabulce nebylo místo
Draslík by byl lehčí než argon

Mendělejev – Ar = N₃

1898 Ramsay

argon – draslík = analogie teluru a jódu

William Ramsay (1852-1916) John William Strutt (1842-1919)

NP 1904

Chemie – W. Ramsay

Fyzika – J.W. Strutt

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	* 72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	* 104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				* 58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				* 90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

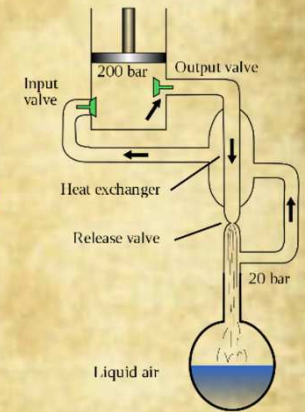
Periodická tabulka - vzácné plyny

He a Ar – podobné fyzikální i chemické vlastnosti, patří do stejné skupiny

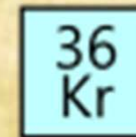
Musí existovat další podobné prvky

1895 – 1898 experimentování s plyny uvolněnými z minerálů a meteoritů

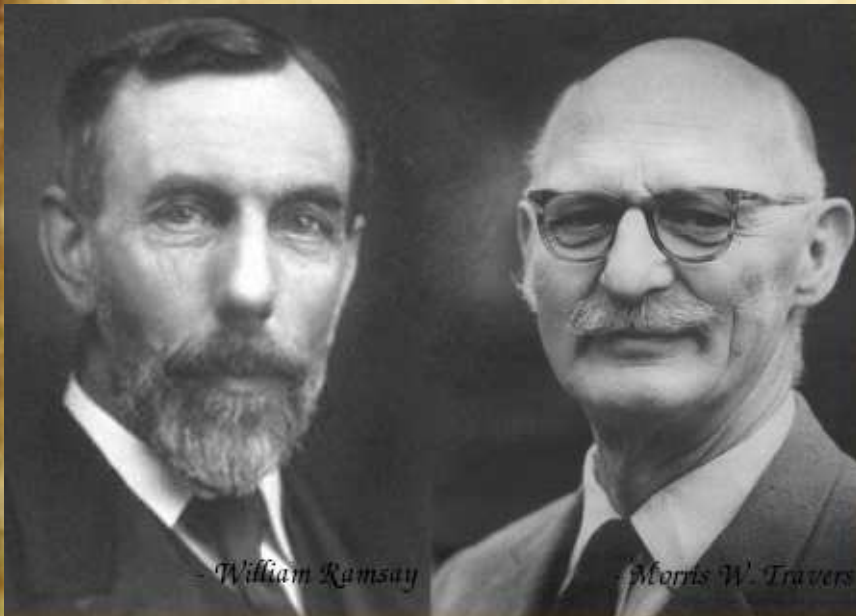
léto 1898 William Hampson (1854-1926) - zkapalněný vzduch

3. 6. 1898

Patent z r. 1895

William Ramsay
(1852-1916)

Morris W. Travers
(1872-1961)

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

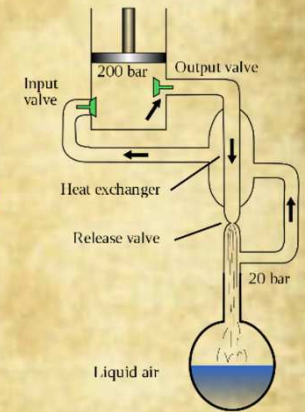
Periodická tabulka – vzácné plyny

He a Ar – podobné fyzikální i chemické vlastnosti, patří do stejné skupiny

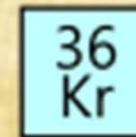
Musí existovat další podobné prvky

1895 – 1898 experimentování s plyny uvolněnými z minerálů a meteoritů

léto 1898 William Hampson (1854-1926) - zkapalněný vzduch

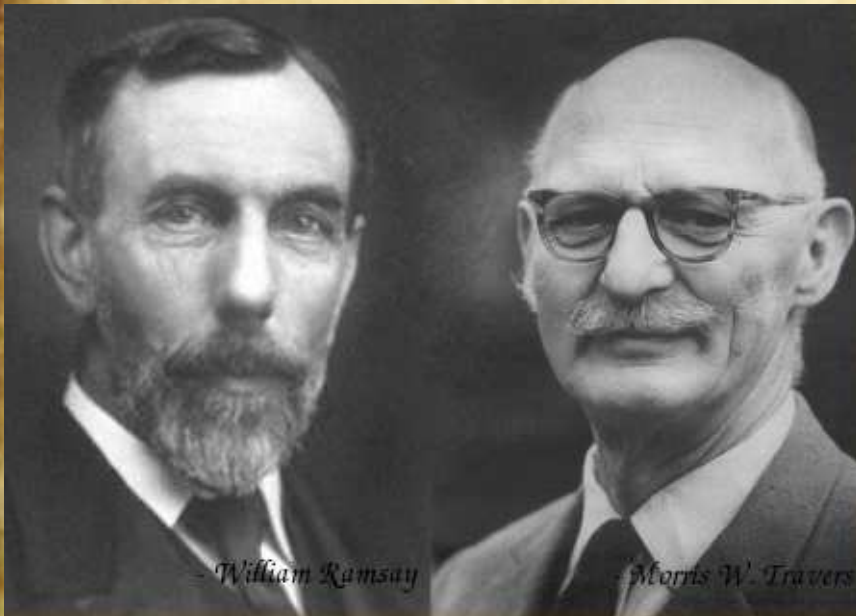
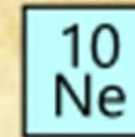

3. 6. 1898

Patent z r. 1895

13. 6. 1898

William Ramsay
(1852-1916)

Morris W. Travers
(1872-1961)

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				* 58 Ce	* 59 Pr	* 60 Nd	* 61 Pm	* 62 Sm	* 63 Eu	* 64 Gd	* 65 Tb	* 66 Dy	* 67 Ho	* 68 Er	* 69 Tm	* 70 Yb	* 71 Lu	
				* 90 Th	* 91 Pa	* 92 U	* 93 Np	* 94 Pu	* 95 Am	* 96 Cm	* 97 Bk	* 98 Cf	* 99 Es	* 100 Fm	* 101 Md	* 102 No	* 103 Lr	

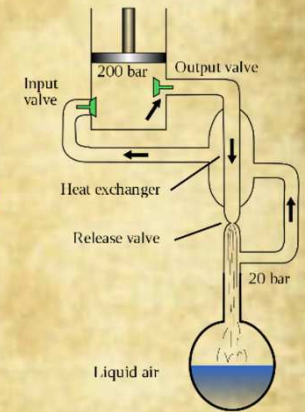
Periodická tabulka – vzácné plyny

He a Ar – podobné fyzikální i chemické vlastnosti, patří do stejné skupiny

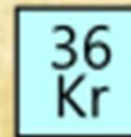
Musí existovat další podobné prvky

1895 – 1898 experimentování s plyny uvolněnými z minerálů a meteoritů

léto 1898 William Hampson (1854-1926) - zkapalněný vzduch

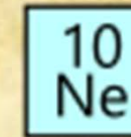

3. 6. 1898

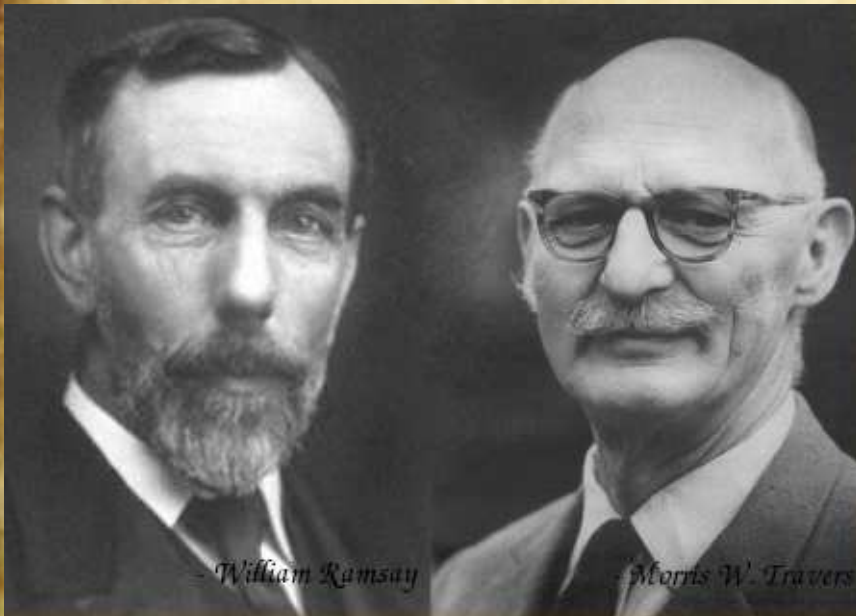
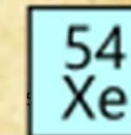

Patent z r. 1895

13. 6. 1898

září 1898

William Ramsay
(1852-1916)

Morris W. Travers
(1872-1961)

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

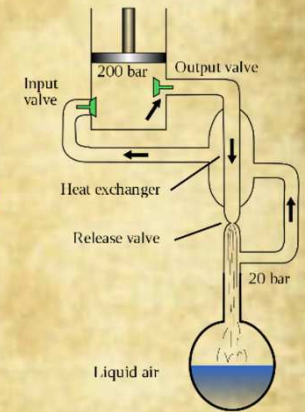
Periodická tabulka – vzácné plyny

He a Ar – podobné fyzikální i chemické vlastnosti, patří do stejné skupiny

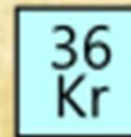
Musí existovat další podobné prvky

1895 – 1898 experimentování s plyny uvolněnými z minerálů a meteoritů

léto 1898 William Hampson (1854-1926) - zkapalněný vzduch

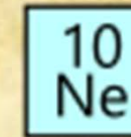

3. 6. 1898

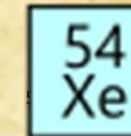

Patent z r. 1895

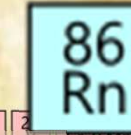
13. 6. 1898

září 1898

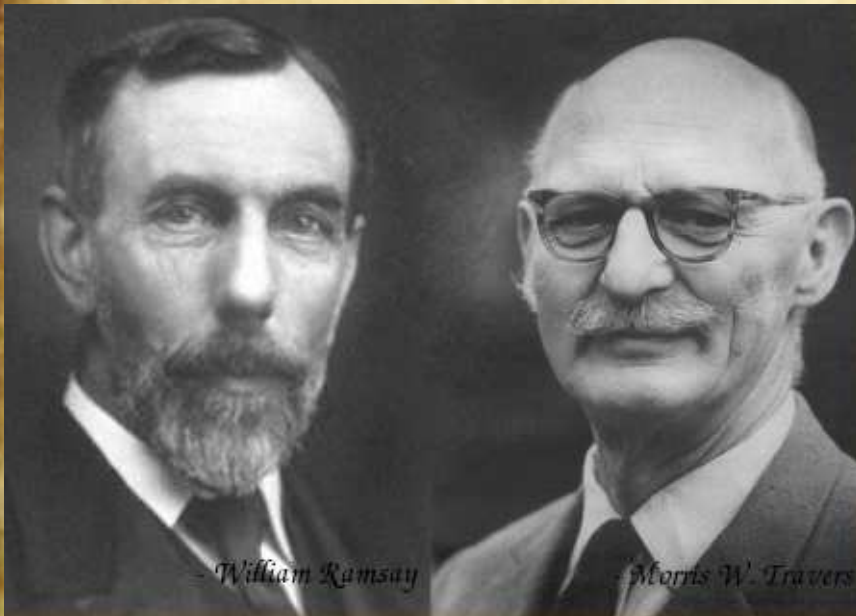
1900 F.E. Dorn

Ra Em

1904 Ramsay – nový prvek

1909 Ramsay, Gray
izolace, vlastnosti, Niton

William Ramsay
(1852-1916)

Morris W. Travers
(1872-1961)

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr					

Periodická tabulka - Uran

24. září 1789 přednáška na Pruské akademii v Berlíně

Klaproth, M. H. (1789). "Chemische Untersuchung des Uranits, einer neuentdeckten metallischen Substanz". Chemische Annalen. 2: 387-403

Izolace ze smolince - uranit

Uran
(W.Herschel)

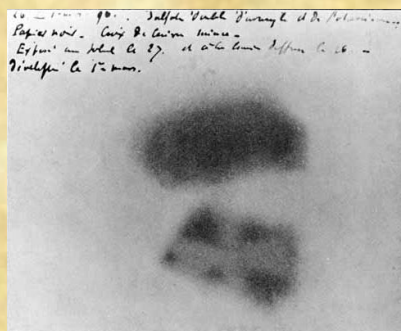
Martin Heinrich Klaproth
(1743 - 1817)

1841 - izolace kovového uranu

Péligot, E.-M. (1842). "Recherches Sur L'Uranium". Annales de chimie et de physique. 5 (5): 5-47

Eugène-Melchior Péligot
(1811-1890)

1896 - Henry Becquerel

Henri Becquerel (1896). "Sur les radiations invisibles émises par les corps phosphorescents". Comptes Rendus. 122: 501-503

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

Periodická tabulka ~ transurany

1789 – 1940

64 nových prvků, žádný těžší než uran

Existují vůbec těžší prvky?

Mendělejev 1871

Reihe	Gruppe I. R ⁰	Gruppe II. R ⁰	Gruppe III. R ⁰	Gruppe IV. RH ⁺ R ⁰	Gruppe V. RH ⁺ R ⁰	Gruppe VI. RH ⁺ R ⁰	Gruppe VII. RH ⁺ R ⁰	Gruppe VIII. R ⁰
1	H=1							
2	Li=7	Be=9,4		B=11	C=12	N=14	O=16	F=19
3	Na=23		Mg=24	Al=27,5	Si=28	P=31	S=32	Cl=35,5
4	K=39	Ca=40	—=44	Ti=48	V=51	Cr=52	Mn=55	Fe=56, Co=59, Ni=59, Cu=63.
5	(Cu=63)	Zn=65	—=68	—=72	As=75	Se=78	Br=80	
6	Rb=85	Sr=87	Yt=88	Zr=90	Nb=94	Mo=96	—=100	Ru=104, Rh=104, Pd=106, Ag=108.
7	(Ag=108)	Cd=112	In=113	Sn=118	Sb=122	Te=125	J=127	
8	Cs=133	Ba=137	Di=138	Ce=140	—	—	—	—
9	(—)	—	—	—	—	—	—	—
10	—	—	Er=178	La=180	Ta=182	W=184	—	Os=195, Ir=197, Pt=198, Au=199.
11	(Au=199)	Hg=200	Tl=204	Pb=207	Bi=208	—	—	—
12	—	—	—	Th=231	—	U=240	—	—

Hledali se důvody proč ano:

- Uran je nestabilní, vzniká z ještě těžších jader (temná hmota), Nersnt
- Primordální atom (Lemaitre)
-

Hledali se důvody proč ne:

- Bohr – kolize elektronů s jádry
- Kvantování času
-

Klaproth 1789

1940 McMillan

Abelson

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

Periodická tabulka – transurany

1789 – 1940

64 nových prvků, žádný těžší než uran

Existují vůbec těžší prvky?

Ida Noddack
(1896-1978)

Květen 1934

„Periodická soustava prvků a její mezery“

Uran – počáteční článek radioaktivní řady
velká životnost
relativně častý výskyt

„...prvky následující za uranem, takzvané transurany, by měly být s rostoucím pořadovým číslem stále krátkodobější a tudíž stále vzácnější. Sudé prvky 94 a 96 by však měly být dosažitelné současnými prostředky“

Klaproth 1789

1940 McMillan

Abelson

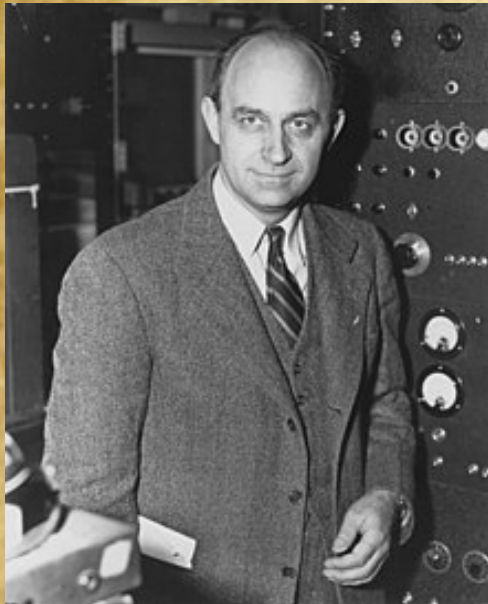
Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	* 104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				* 58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				* 90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

Periodická tabulka ~ transurany

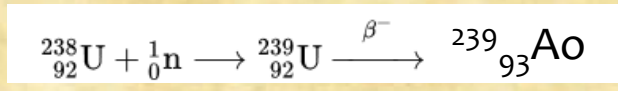
Éra jaderné fyziky

Únor 1934 F. Joliot, I. Curier - objev umělé radioaktivity (bombardování Al α částicemi)

Červen 1934 E. Fermi Bombardování uranu neutrony

Enrico Fermi
(1901 – 1954)

ausonium

β zářič s periodou 13 min

Fermi E.: „Possible Production of Elements of Atomic Number Higher than 92“, *Nature* 133 (1934) 898

Klaproth 1789

1940 McMillan
Abelson

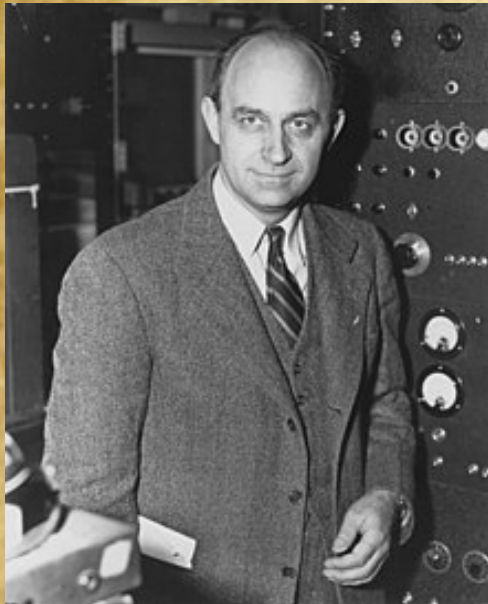
Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

Periodická tabulka ~ transurany

Éra jaderné fyziky

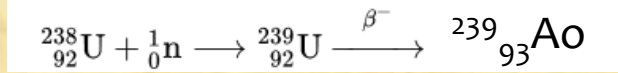
Únor 1934 F. Joliot, I. Curier - objev umělé radioaktivity (bombardování Al α částicemi)

Červen 1934 E. Fermi Bombardování uranu neutrony

Enrico Fermi
(1901 – 1954)

štěpení uranu
technecium

ausonium

β zářič s periodou 13 min

Fermi E.: „Possible Production of Elements of Atomic Number Higher than 92“, *Nature* 133 (1934) 898

I. Noddack

- Kritika vylučovací metody
- Radioaktivita i u prvků lehčích Pb
- Rozpad jader pomocí neutronů = více velkých zlomků, ale nikoli těch, s nimiž ozářený prvek sousedí.

Klaproth 1789

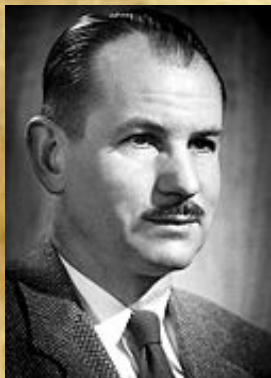
1940 McMillan

Abelson

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

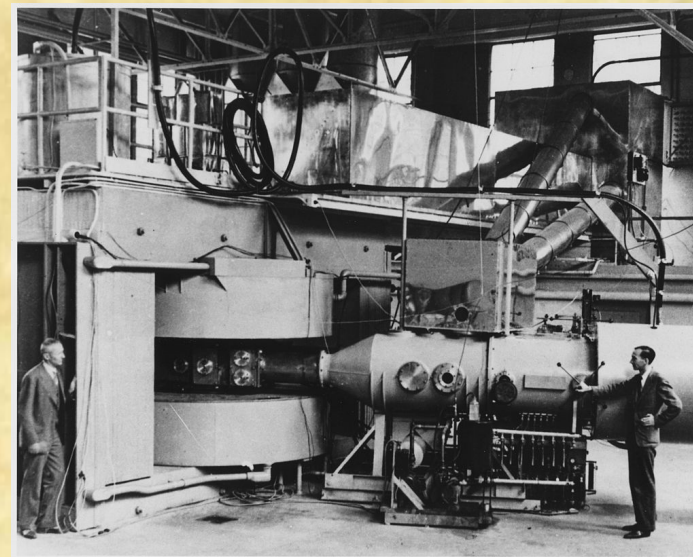
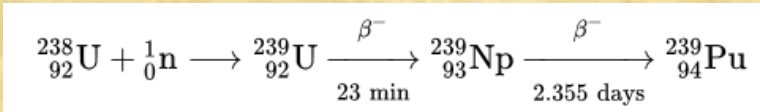
I. Noddack, "Über das Element 93,,
Zeitschrift für Angewandte Chemie. 47 (37) (1934) 653–655.

Periodická tabulka ~ transurany

Edwin M. McMillan
(1907 – 1991)

Bombardování uranu
energetickými neutrony

cyklotron, Lawrence Radiation Laboratory,
University of California, Berkeley,

Separace neznámého záříče
Problém s predikcí chemického chování (neodpovídalo Re ani
vzácným zeminám)

Philip H. Abelson
(1913 – 2004)

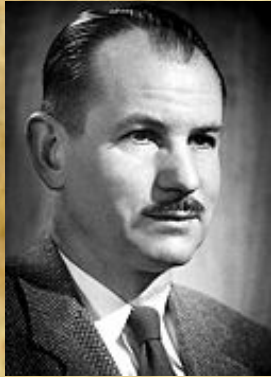
Klaproth 1789

1940 McMillan
Abelson

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	* 72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	* 104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				* 58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				* 90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

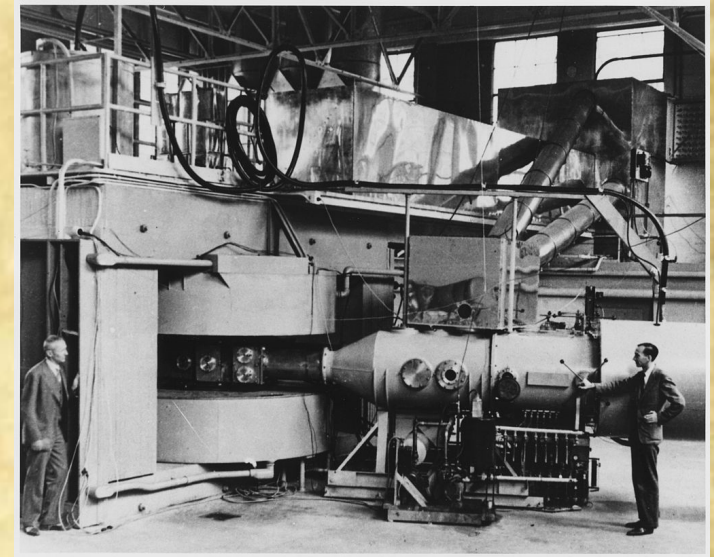
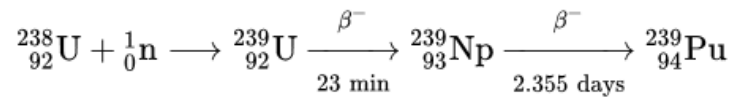
McMillan E., Abelson P. (1940). "Radioactive Element 93".
Physical Review. 57 (12): 1185–1188

Periodická tabulka ~ transurany

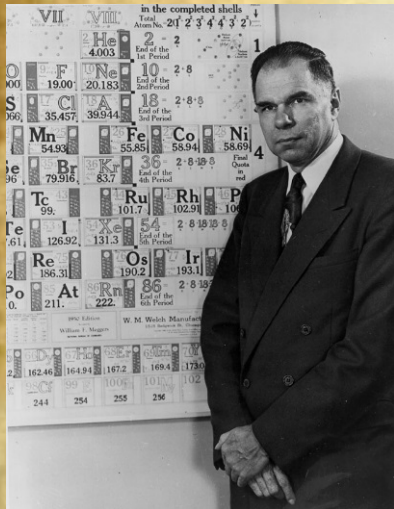

Edwin M. McMillan
(1907 – 1991)

Bombardování uranu
energetickými neutrony

cyklotron, Lawrence Radiation Laboratory,
University of California, Berkeley,

Glen Seaborg
(1912 – 1999)

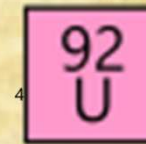
Separace neznámého zářiče

Problém s predikcí chemického chování (neodpovídalo Re ani vzácným zeminám)

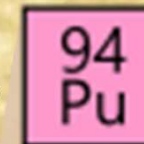
"ultimum"
"extremium"

NP 1951

Klaproth 1789

1941 Seaborg,
McMillan

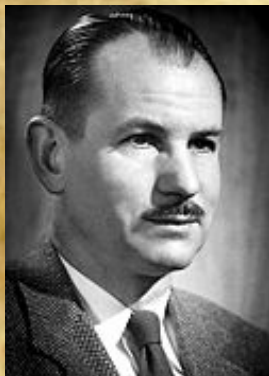

Wahl
Kennedy

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
7	87 Fr	88 Ra	89 Ac	104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
	58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu				
	90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr				

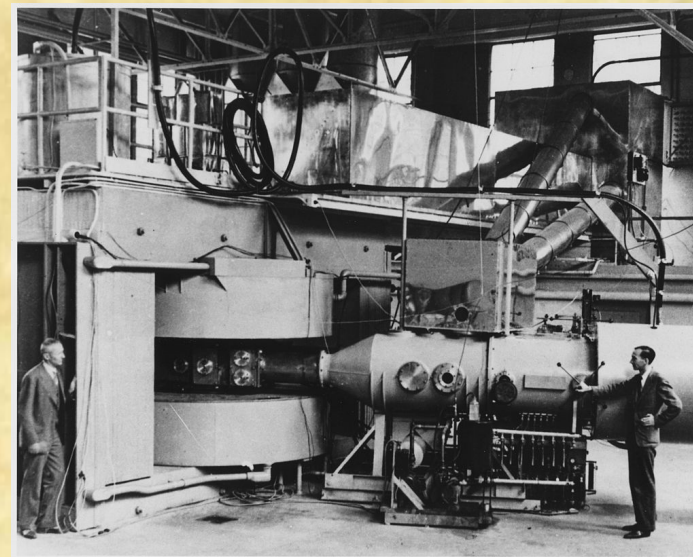
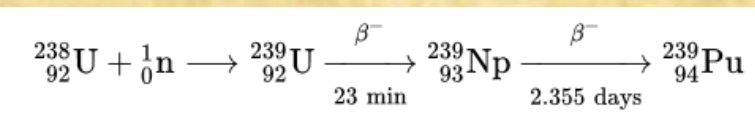
Seaborg, GT: „Die neuen elemente neptunium, plutonium, americium und curium“, Zeitschrift Fur Naturforschung 1 (1946) 543-544

Periodická tabulka – transurany

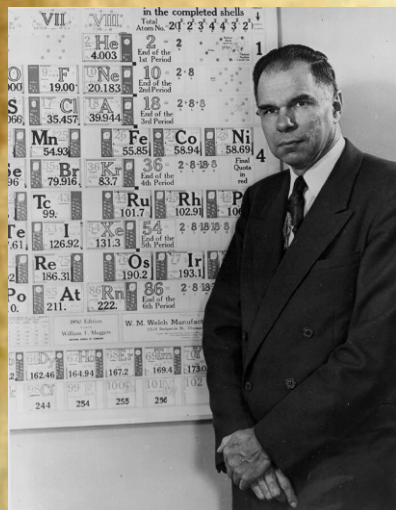
Edwin M. McMillan
(1907 – 1991)

Bombardování uranu
energetickými neutrony

cyklotron, Lawrence Radiation Laboratory,
University of California, Berkeley,

Separace neznámého zářiče
Problém s predikcí chemického chování

Glen Seaborg
(1912 – 1999)

"ultimum"
"extremium"

Aktinoidy (1945)

NP 1951

Klaproth 1789

1941 Seaborg,
McMillan

Wahl

Kennedy

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	H																		He
2	Li	Be											B	C	N	O	F	Ne	
3	Na	Mg											Al	Si	P	S	Cl	Ar	
4	K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr	
5	Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn	
6	Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn	
7	Fr	Ra	Ac	Rf	Db	Sg	Bh	Hs	Mt	Ds	Rg	Cn	Nh	Fl	Mc	Lv	Ts	Og	

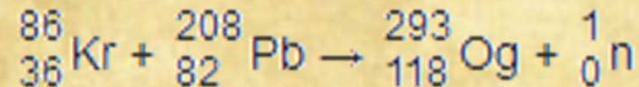
Seaborg, GT: „Die neuen elemente neptunium, plutonium, americium und curium“, Zeitschrift Fur Naturforschung 1 (1946) 543-544

Periodická tabulka – transurany

28. 11. 2016

$_{118}\text{Og}$ (Oganesson)

1999 Lawrence Berkeley National Laboratory

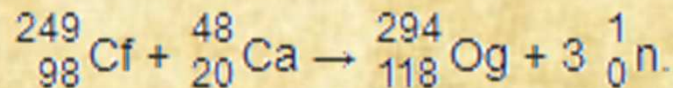
Nepodařilo se prokázat dalším experimentem

Ninov V. "Observation of Superheavy Nuclei Produced in the Reaction of ${}^{86}\text{Kr}$ with ${}^{208}\text{Pb}$ ". Physical Review Letters. 83 (6) (1999) 1104–1107

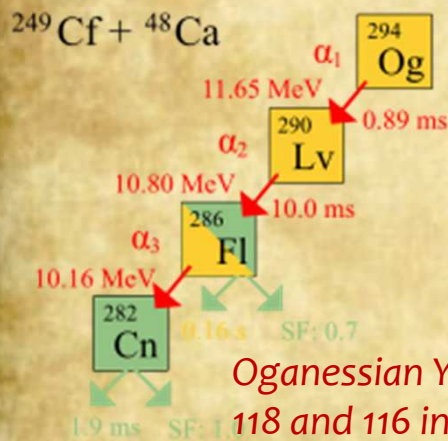
Yuri Oganessian
(14. 4. 1933)

2006 Spojený ústav jaderných výzkumů v Dubně a Lawrence Berkeley National Laboratory

118
Og

registrace 3 (možná 4) jader

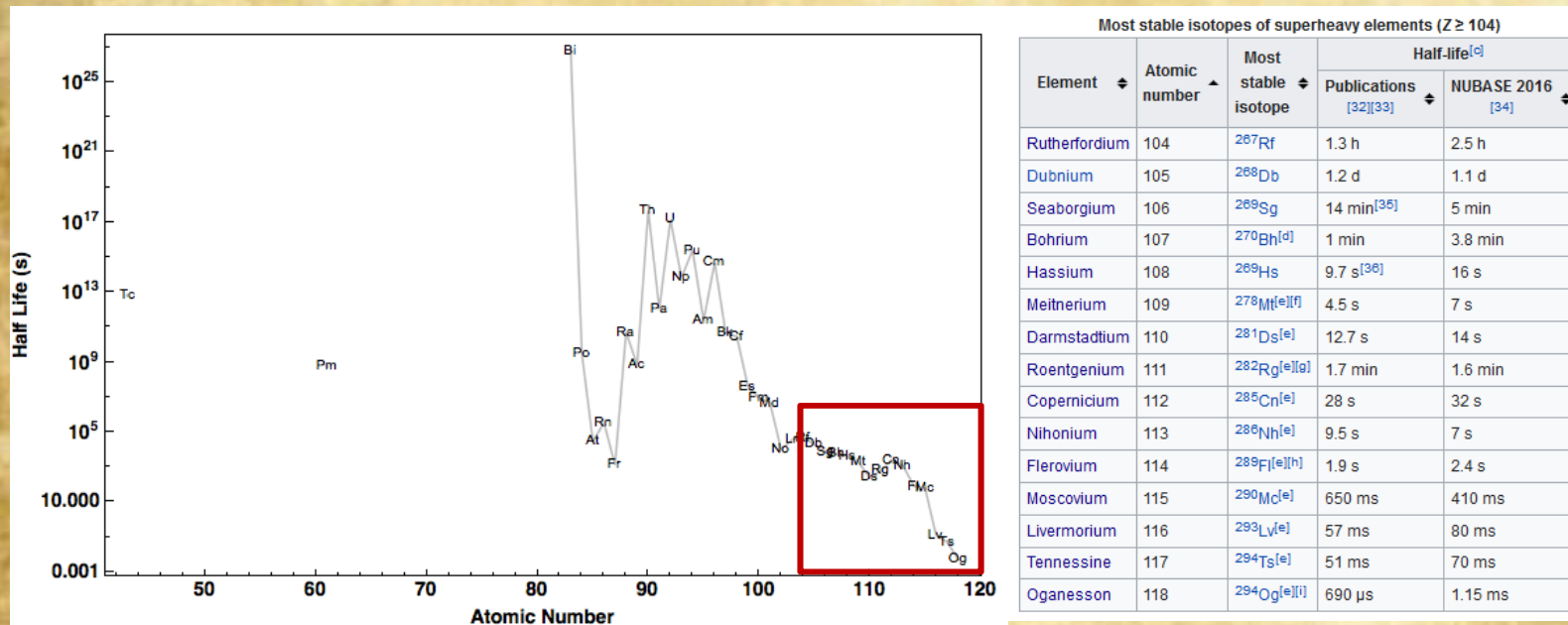

Oganessian Yu. et al. "Synthesis of the isotopes of elements 118 and 116 in the ${}^{249}\text{Cf}$ and ${}^{245}\text{Cm} + {}^{48}\text{Ca}$ fusion reactions". Physical Review C. 74 (4) (9 October 2006) 044602

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	1 H																	2 He
2	3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne
3	11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar
4	19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr
5	37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe
6	55 Cs	56 Ba	57 La	72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
	87 Fr	88 Ra	89 Ac	* 104 Rf	105 Db	106 Sg	107 Bh	108 Hs	109 Mt	110 Ds	111 Rg	112 Cn	113 Nh	114 Fl	115 Mc	116 Lv	117 Ts	118 Og
				* 58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu	
				* 90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr	

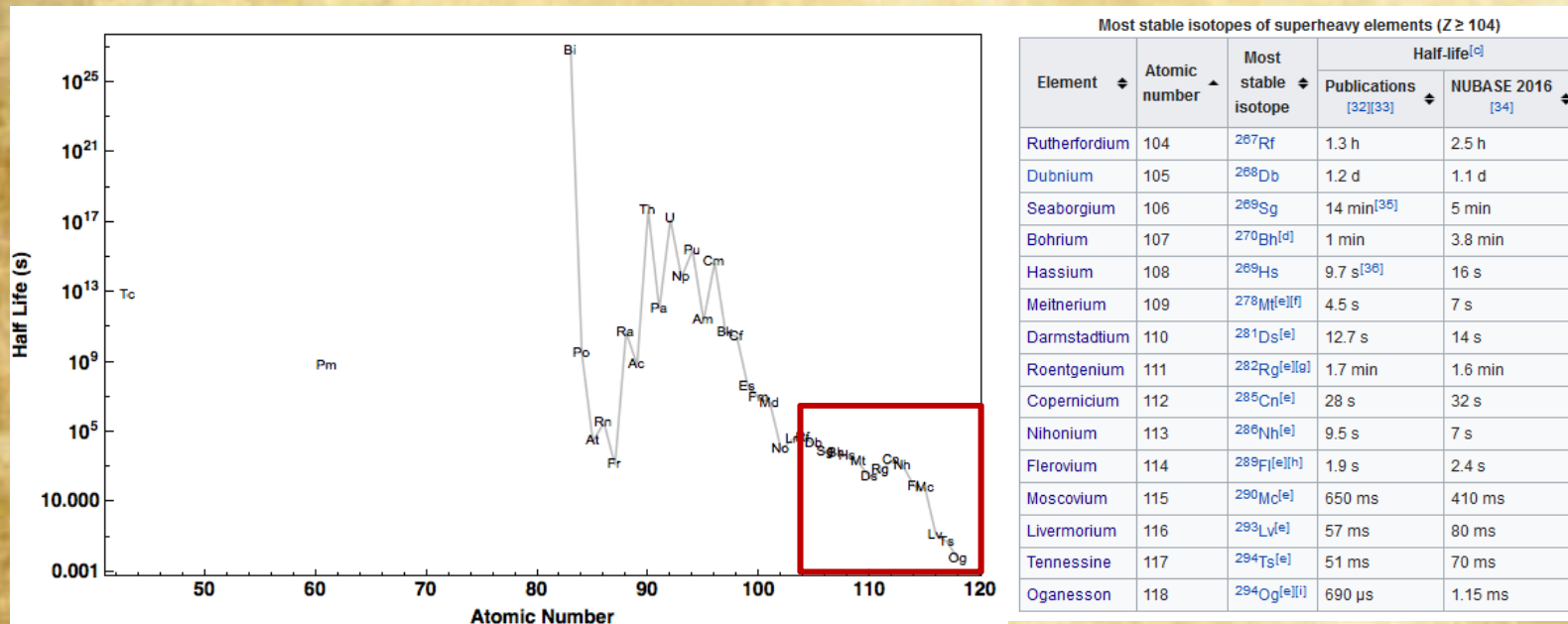
Periodická tabulka ~ má horní mez?

Problém stability

Periodická tabulka – má horní mez?

Problém stability

Matematický model jaderných slupek

Magická čísla: 2, 8, 20, 82, 126, 184

Izotop $t_{1/2}$

²⁰⁸₈₂Pb 10³⁵ – 10¹⁸⁹ let

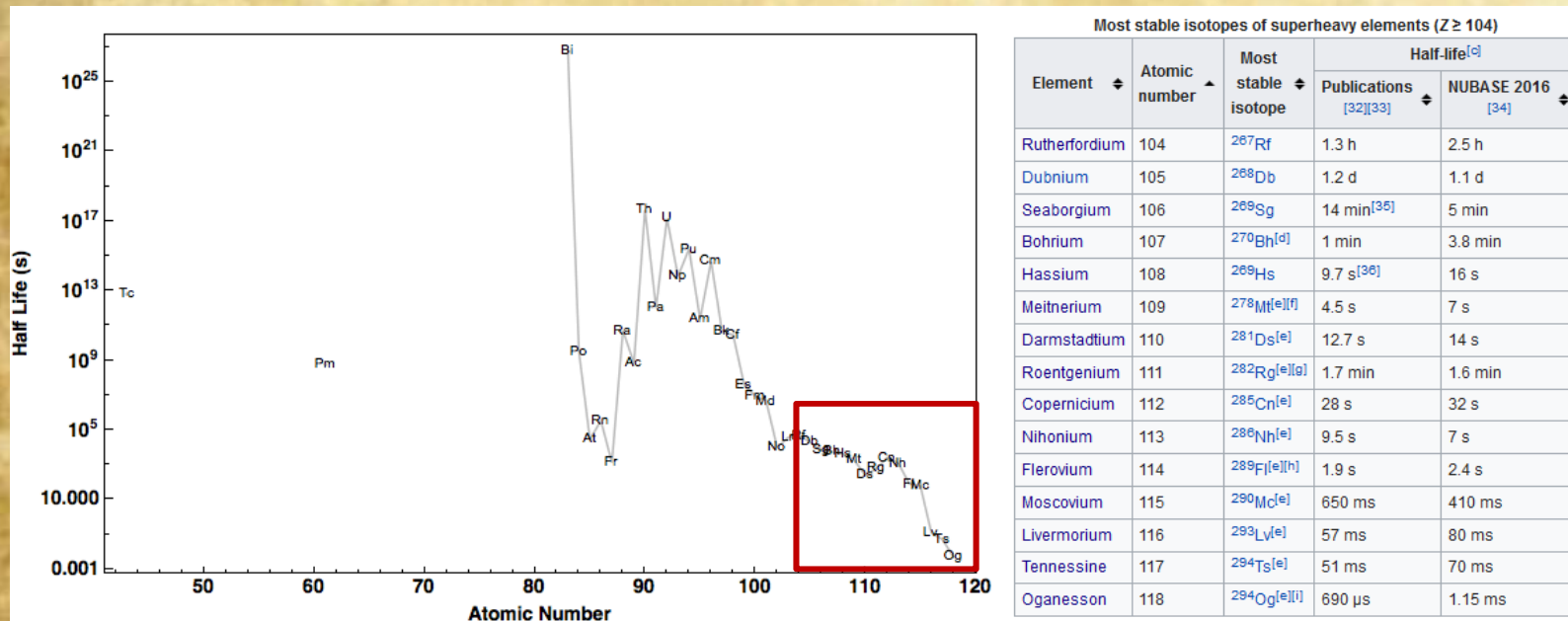
²⁰⁹₈₂Pb 3.25 h

Maria Goeppert Mayer
(1906 –1972)

M. Goeppert-Mayer (June 1949). "On Closed Shells in Nuclei. II". Physical Review. 75 (12): 1969–1970

Periodická tabulka – má horní mez?

Problém stability

Matematický model jaderných slupek

Magická čísla: 2, 8, 20, 82, 126, 184

O. Haxel, J.H.D. Jensen, H. Suess, Hans (June 1949). "On the "Magic Numbers" in Nuclear Structure". Physical Review. 75 (11): 1766

M. Goeppert-Mayer (June 1949). "On Closed Shells in Nuclei. II". Physical Review. 75 (12): 1969–1970

Izotop $t_{1/2}$

$^{208}_{82}\text{Pb}$ $10^{35} - 10^{189}$ let

$^{209}_{82}\text{Pb}$ 3.25 h

Maria Goeppert Mayer
(1906 –1972)

Periodická tabulka – má horní mez?

Problém stability

Předpokládané oblasti stability:

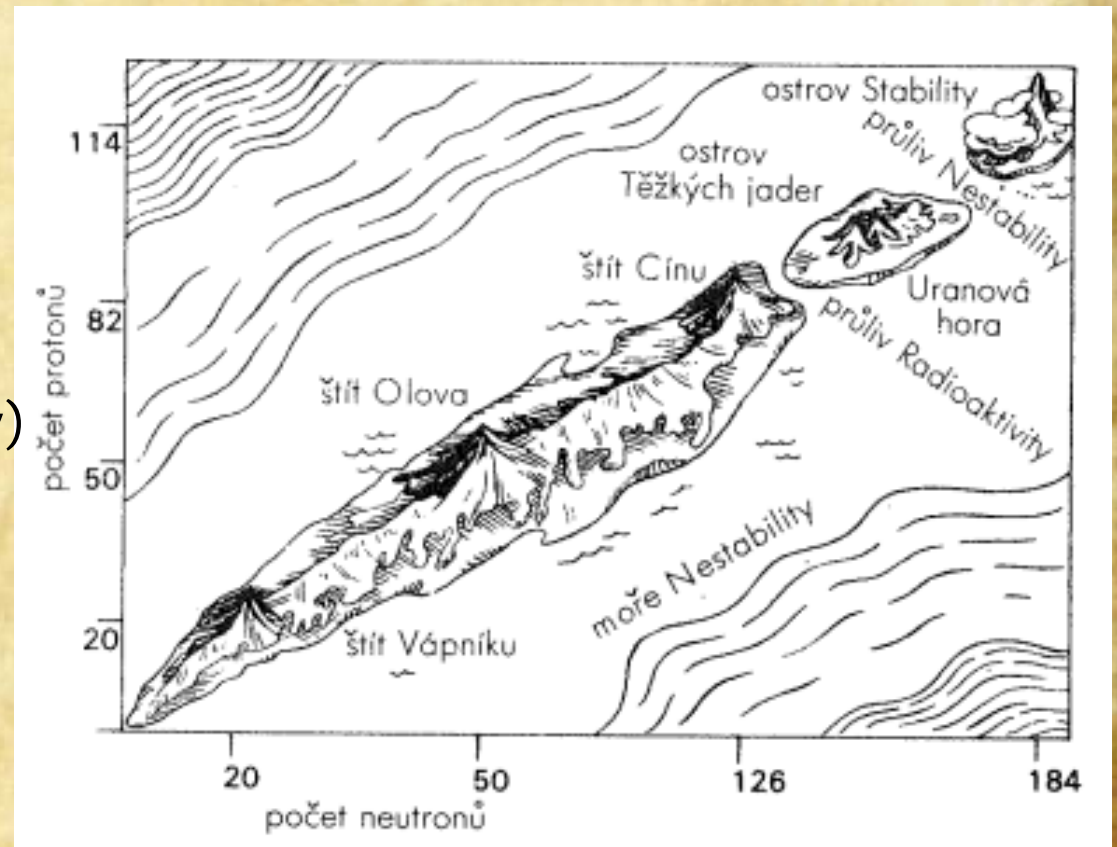
354126 (s 228 neutrony)

472164 nebo 482164 (s 308 / 318 neutrony)

„kontinent stability“

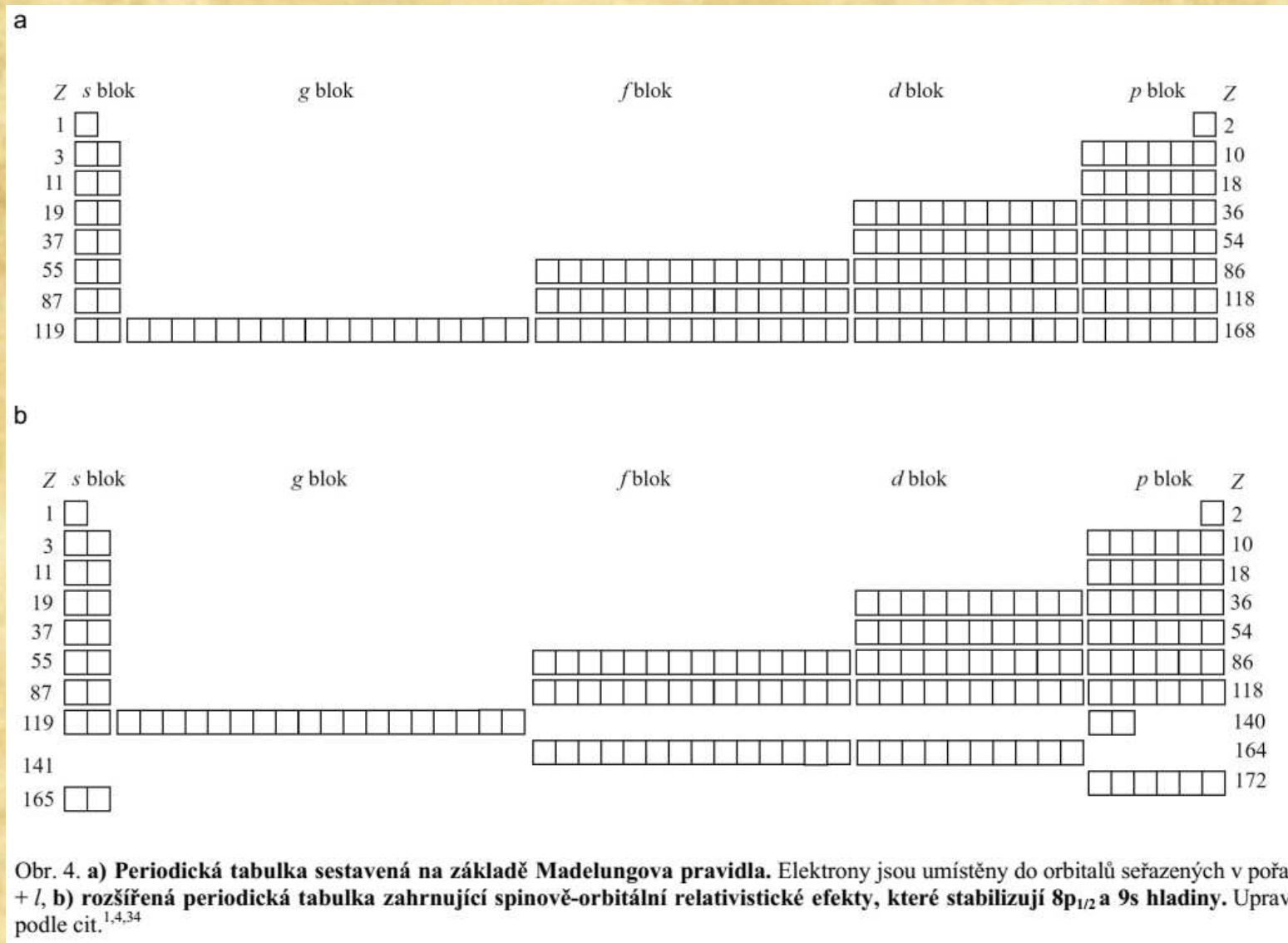
Částice s hmotností > 300 Da

hypotetická fáze stabilní kvarkové hmoty

Magická čísla: 2, 8, 20, 82, 126, 184

Periodická tabulka ~ 8. perioda

Periodická tabulka – omezení zdola?

Периодическая система элементов по группам и рядамъ.

Рядъ.	ГРУППЫ ЭЛЕМЕНТОВЪ:								
	0	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
0	x	—	—	—	—	—	—	—	—
1	y	Водородъ. H 1,008	—	—	—	—	—	—	—
2	Гелий. He 4,0	Литій. Li 7,03	Берилій. Be 9,1	Боръ. B 11,0	Углеродъ. C 12,0	Азотъ. N 14,01	Кислородъ. O 16,00	Фторъ. F 19,0	—
3	Неонъ. Ne 19,9	Натрій. Na 23,05	Магній. Mg 24,36	Алюминій. Al 27,1	Кремній. Si 28,2	Фосфоръ. P 31,0	Сѣра. S 32,06	Хлоръ. Cl 35,45	—
4	Аргонъ. Ar 38	Калий. K 39,15	Кальцій. Ca 40,1	Скандій. Sc 44,1	Титанъ. Ti 48,1	Ванадій. V 51,2	Хромъ. Cr 52,1	Марганецъ. Mn 55,0	Железо. Fe 55,9
5	—	Мідь. Cu 63,6	Цинкъ. Zn 65,4	Галій. Ga 70,0	Германій. Ge 72,5	Мышьякъ. As 75	Селенъ. Se 79,2	Бромъ. Br 79,95	Никель. Ni 59
6	Криptonъ. Kr 81,8	Рубидій. Rb 85,5	Стронцій. Sr 87,8	Иттрий. Y 89,0	Цирконій. Zr 90,6	Ніобій. Nb 94,0	Молибденъ. Mo 96,0	—	Рутеній. Ru 101,7
7	—	Серебро. Ag 107,93	Кадмій. Cd 112,4	Индій. In 113,0	Олово. Sn 119,0	Сурьма. Sb 120,2	Теллуръ. Te 127	Йодъ. J 127	Палладій. Pd 106,5
8	Ксенонъ. Xe 128	Цезій. Cs 132,9	Барій. Ba 137,4	Лантанъ. La 138,9	Церій. Ce 140,2	—	—	—	—
9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	—	—	—	Иттербій. Yb 173	—	Танталъ. Ta 183	Вольфрамъ. W 184	—	Осмий. Os 191
11	—	Золото. Au 197,2	Ртуть. Hg 200,0	Талий. Tl 204,1	Свинецъ. Pb 206,9	Висмутъ. Bi 208,5	—	—	Платина. Pt 194,8
12	—	—	Радій. Rd 225	—	Торий. Th 232,5	—	Уранъ. U 238,5	—	—

„... probleskovaly mi myšlenky o tom, že dříve než vodík lze očekávat prvky, které mají atomovou váhu menší než 1, ale neodvažoval jsem se vyslovovat se v tom smyslu, protože šlo o dohady, a zvláště proto, že jsem se tehdy střezil pokazit dojem předkládané nové soustavy ...“

Ochotně bych ještě pomlčel, ale už přede mnou nejsou léta na rozmýšlení a není možnost pokračovat v pokusech, a proto se rozhoduji vyložit problém v jeho nezralé podobě ...“

y corronium 0.17 (0.4)

x newtonium 0.000 001

Snaha o zachování světového etheru – hypotetické prostředí, ve kterém se šíří elektromagnetické záření

Periodická tabulka – omezení zdola?

0	I																II		
-	H																He		
0	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII											
He	Li	Be	B	C	N	O	F	Ne											
Ne	Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar											
0	I _a	II _a	III _a	IV _a	V _a	VI _a	VII _a	VIII _a	I _b	II _b	III _b	IV _b	V _b	VI _b	VII _b	VIII _b			
A ₁	K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr	
K ₁	Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Mt	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe	
X ₁	Cs	Ba	La	Ce	Pr	Nd	Pm	Sm	Eu	Gd	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	-	Em
Em ₁	-	Ra	Ac	Th	Pa	U													
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Sm ₁	C	P	N	-	S	E	G	T	D	H	E	T	M	C	Erdmetalle				

Fig. 5. Periodisches System des Verfassers.
Zweites Stadium: Die seltenen Erdmetalle sind abgetrennt.

„...Je však třeba poznamenat, že v našem systému vlevo od vodíku je stále volný prostor pro elementy atomového čísla 0, jejichž existence není nemožná. Tento hypotetický atom je pojmenován neutron a samotný prvek by mohl být nazýván neutronium. ... „

Periodická tabulka – omyly

AMBIX, Vol. 27, Part 2, July 1980

THE DISCOVERY OF SUPPOSED NEW ELEMENTS: TWO CENTURIES OF ERRORS

BY V. KARPENKO*

AMONG those features of the chemical elements with which the history of chemistry is concerned are their discoveries, which have in many cases been preceded by unsuccessful attempts to produce them, or even followed by fruitless efforts to reproduce them. The latter is so often the case with those spurious elements, the acceptance of whose existence may have lasted for several weeks to tens of years. Here it might be said that the term "spurious element" is not in every case the most suitable one; non-existent elements, such as "gnomium" or "kosmium", etc., may well be called "spurious", but others which do not exist but are a mixture of two existing elements would be better termed "erroneously discovered elements", e.g. didymium (praseodymium and neodymium). For the sake of simplicity, the term "spurious element" will be adopted for all these cases; they are entirely the result of errors in chemical analysis.

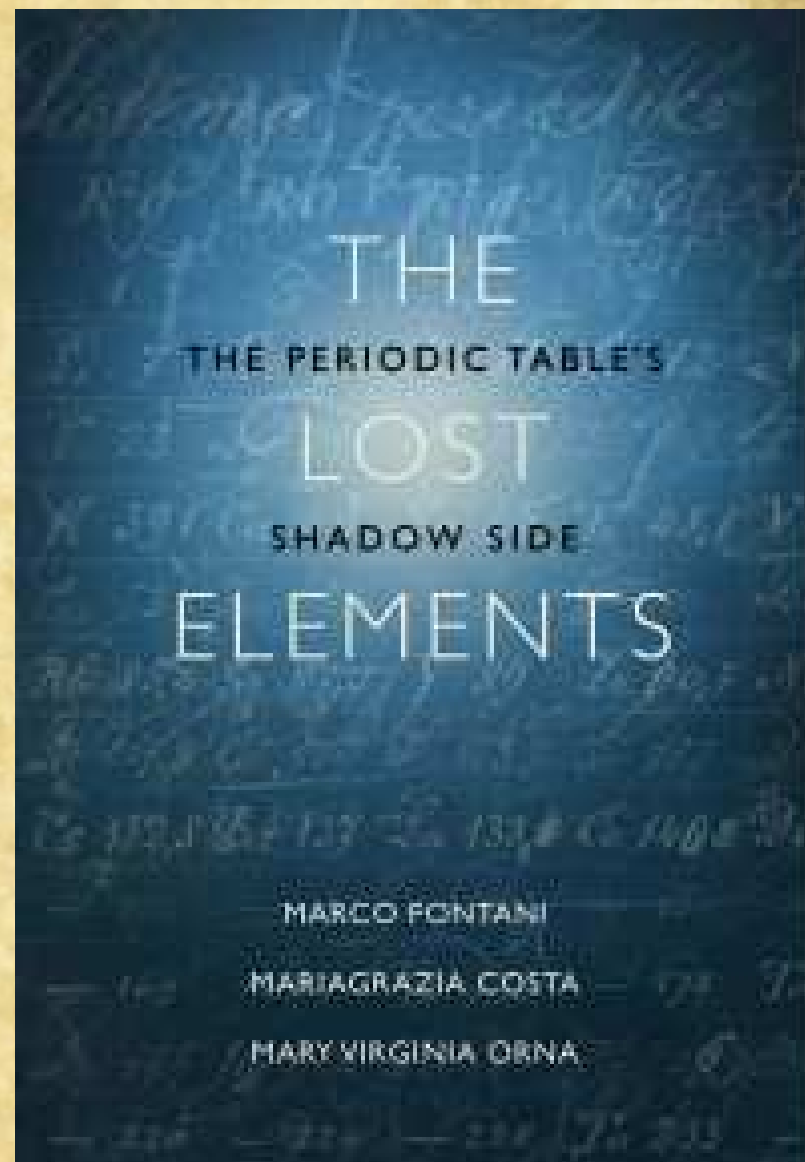
200 ohlášených objevů, které nebyly potvrzeny

Odolen Kobic

Jaroslav Heyrovský

Václav Dolejšek

Bohuslav Brauner → Didymin = praseodym+neodym

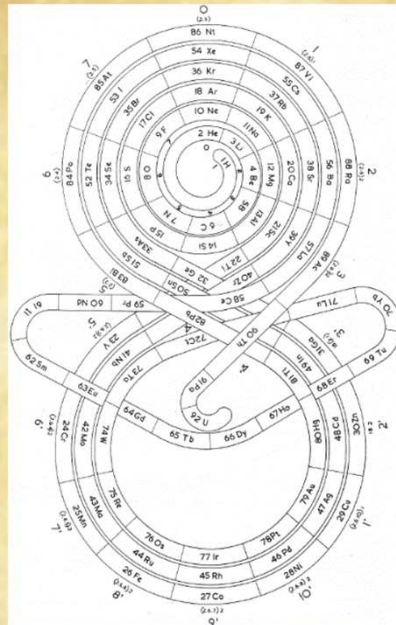
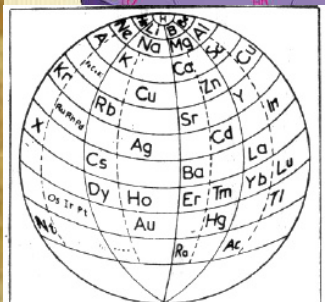
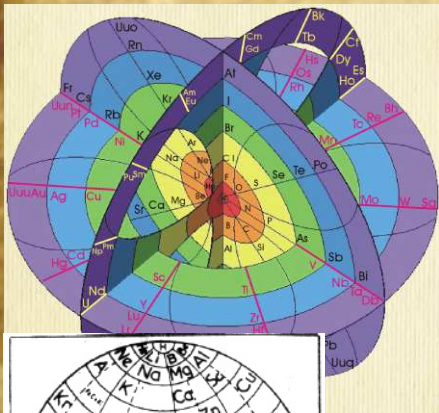

P eriodická tabulka – co závěrem

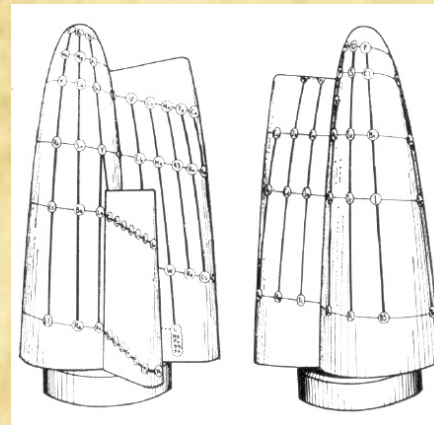
- 150 let existence
- 118 prvků zařazených do systému
- ca 200 mylných objevů
- Poslední výrazná změna v roce 1945 (G. Seaborg – aktinoidy/transurany)

Periodická tabulka – co závěrem

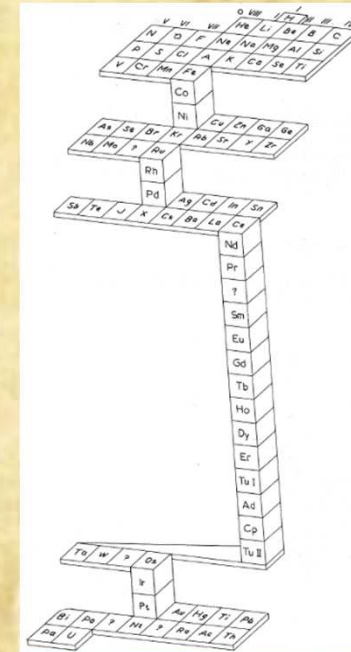
- 150 let existence
- 118 prvků zařazených do systému
- ca 200 mylných objevů
- Poslední výrazná změna v roce 1945 (G. Seaborg – aktinoidy/transurany)
- Grafické vyjádření má stovky provedení

Romanoff, 1934

Stedmanův kónický systém, 1947

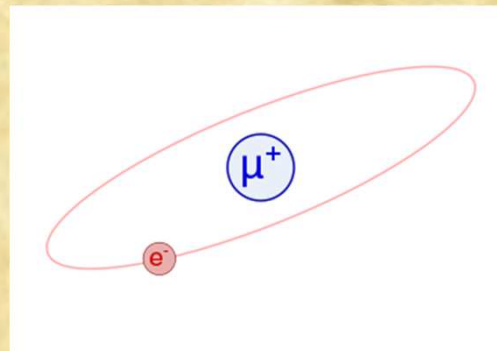
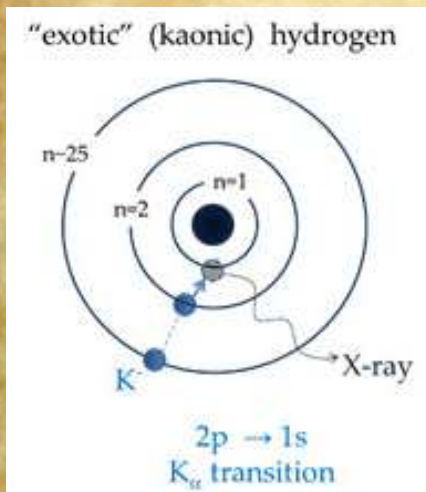
Kohlweilerův systém, 1920

Friendův sférický model, 1925

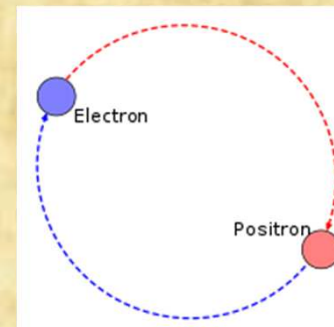
Periodická tabulka – co závěrem

- 150 let existence
- 118 prvků zařazených do systému
- ca 200 mylných objevů
- Poslední výrazná změna v roce 1945 (G. Seaborg – aktinoidy/transurany)
- Grafické vyjádření má stovky provedení
- Budou se do tabulky zařazovat exotické atomy?

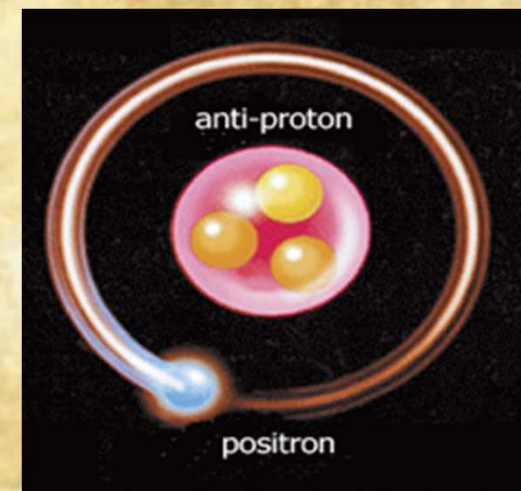
Hadronové atomy

Mionium (Mu)

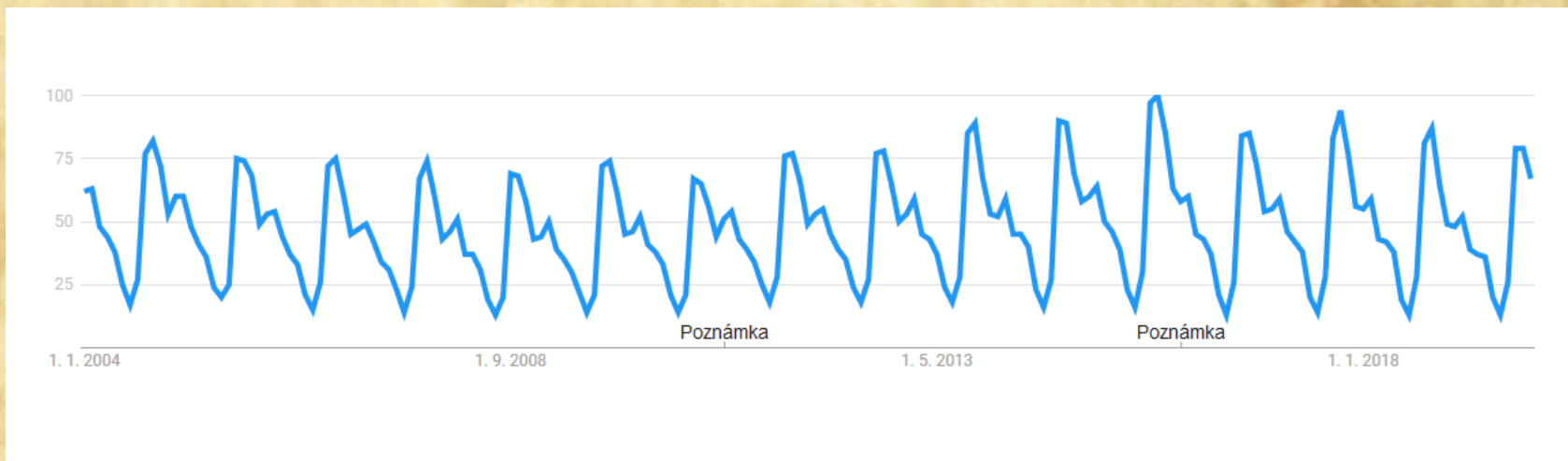
Pozitronium
o-Ps 138.2 ns
p-Ps 0.124 ns

Antivodík (H)

Periodická tabulka – co závěrem

- 150 let existence
- 118 prvků zařazených do systému
- ca 200 mylných objevů
- Poslední výrazná změna v roce 1945 (G. Seaborg – aktinoidy/transurany)
- Grafické vyjádření má stovky provedení
- Budou se do tabulky zařazovat exotické atomy?
- Učební látka a pomůcka

Děkuji za pozornost
